

Svoboda především poprvé v ČR – Fokus Praha vydává český překlad zásadní zahraniční publikace k reformě péče o duševní zdraví

Praha, 10. 12. 2019

Fokus Praha, největší nezisková organizace podporující lidi se zkušeností s duševním onemocněním, vydává ve své edici Marco Cavallo knihu Svoboda především, český překlad významné nizozemské publikace Freedom First. Ta analyzuje revoluční přístup k péči o duševní zdraví v italském Terstu a srovnává jej s praxí v Nizozemsku. Zahraniční inspirace je v českém vydání doplněna o kontext

komunitních služeb v České republice. Křest knihy Svoboda především proběhl symbolicky v Den lidských práv, 10. 12. 2019 v Domě světla v pražském Karlíně. Vydání knihy, která je v elektronické podobě k dispozici [zdarma na webu Fokusu Praha](https://www.fokus-praha.cz), přijel podpořit i prezident evropské nevládní organizace Mental Health Europe Jan Berndsen.

„Fokus Praha oslaví v příštím roce 30 let své existence. Pro lidi se zkušeností s duševním onemocněním jsme v průběhu uplynulých tří dekád vytvářeli komplexní síť komunitní podpory, která tu po pádu totalitního režimu absolutně chyběla. Zároveň jsme ale také během této doby usilovali o přeměnu celého systému a jeho výraznou deinstitucionalizaci. Terst, kde v roce 1977 došlo k uzavření místní psychiatrické nemocnice a přenesení péče do sítě decentralizovaných služeb starajících se o to, aby lidé mohli důstojně bydlet, pracovat a být součástí komunity, je pro nás dodnes velkou inspirací. Kniha Freedom First velice dobře popisuje, proč je tak důležité dát lidem s duševním onemocněním svobodu a neschovávat je za zdmi psychiatrických nemocnic a ústavů. Jedná se o morální imperativ, který musí být vtělen i do právě probíhající české reformy péče o duševní zdraví, na níž se aktivně podílíme,“ říká Petr Hudlička, ředitel Fokusu Praha.

„Důraz na svobodu a autonomii jedince, kterou v Terstu převedli do praxe, představuje nové paradigma v oblasti péče o duševní zdraví. V našem systému bohužel stále uvažujeme jinak.

Lidi s duševním onemocněním léčíme, pečujeme o ně, vychováváme je, aby byli vyléčení, resp. normální k našemu obrazu. Pokud to tak není, dále je hospitalizujeme, posíláme je do sociálních ústavů a tím prohlubujeme jejich izolaci a vyloučení ze společnosti. Izolaci, která brání jejich zotavení a naopak zvyšuje jejich stigmatizaci. Proto je potřeba, aby se i naše reforma opírala o takový přístup k léčbě, který bude s lidmi se zkušeností s duševním onemocněním pracovat velmi individuálně a v úzkém kontaktu s jejich rodinami a nejbližším okolím. Pouze intenzivní komunitní a terénní podpora jim může pomoci žít smysluplný život a naplňovat jejich sociální role,“ uvádí spoluzakladatel a bývalý dlouholetý ředitel Fokusu Praha Pavel Novák, aktivně zapojený do reformy psychiatrické péče v ČR a zároveň spoluautor kapitoly, která rozšiřuje knihu Freedom First o český kontext.

I podle prezidenta Mental Health Europe Jana Berndsen, který byl exkluzivním hostem slavnostního křtu českého vydání knihy, je zásadní, aby se při práci s duševně nemocnými důsledně dodržovala lidská práva. *„Není to ale pouze o zavírání nemocnic. Mnohem důležitější je budovat systém dobré komunitní péče,*“ říká Jan Berndsen a lapidárně dodává: *„Neexistuje zdraví bez duševního zdraví!“*

Publikaci Freedom First autorské dvojice Christien Muusse a Sonja van Rooijen vydal v roce 2015 Trimbos-instituut v Utrechtu. České rozšířené vydání finančně podpořil Magistrát hlavního města Prahy. Po knihách Za zdmi a Cesta k zotavení jde v pořadí již o třetí titul vydaný v edici Marco Cavallo. V té Fokus Praha přibližuje veřejnosti knižní tvorbu přinášející nový inspirativní vhled do problematiky psychiatrické péče a duševního zdraví. Všechny vydané tituly jsou [ke stažení zdarma na webu Fokusu Praha](#).

